

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
18-05-2011

A1.

- α. Σωστό
- β. Λάθος
- γ. Λάθος
- δ. Σωστό
- ε. Σωστό

A2 α. «Τάγματα εργασίας»: Σχολ. εγγ. σελ. 139→Μέτρο εξόντωσης των Μικρασιατών Ελλήνων· οι άνδρες άνω των 45 ετών, που δε στρατεύονταν, επάνδρωναν τα τάγματα εργασίας. Εκεί πολλοί πέθαιναν από κακουχίες, πείνα και αρρώστιες. Όσοι είχαν ηλικία 20-45 ετών (και αργότερα 18-45) μπορούσαν αρχικά να εξαγοράσουν τη στρατιωτική τους θητεία. Αυτοί που δεν πλήρωσαν, χαρακτηρίστηκαν λιποτάκτες. Μετά την κατάργηση της δυνατότητας εξαγοράς της θητείας σημειώθηκαν χιλιάδες λιποταξίες και όσοι συνελήφθησαν, εκτελέστηκαν.

β. «Πατριαρχική Επιτροπή»: Σχολ. εγγ. σελ. 143→Συστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη τον Οκτώβριο του 1918 με σκοπό την οργάνωση του επαναπατρισμού των εκτοπισμένων στη Μ. Ασία, με τη βοήθεια του Πατριαρχείου και της ελληνικής κυβέρνησης.

γ. «Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής»: Σχολ. εγγ. σελ. 151-152→Με βάση το άρθρο 11 της Σύμβασης της Λοζάνης (30/01/1923) ιδρύθηκε η Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής με έδρα την Κωνσταντινούπολη. Την αποτελούσαν έντεκα μέλη (τέσσερις Έλληνες, τέσσερις Τούρκοι και τρία μέλη-πολίτες ουδέτερων κατά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο κρατών) με αρμοδιότητα τον καθορισμό του τρόπου μετανάστευσης των πληθυσμών και της εκτίμησης της ακίνητης περιουσίας των ανταλλαξιμών (η πρώτη προσπάθεια ίδρυσης της Μικτής Επιτροπής έγινε τον Οκτώβριο του 1914, που όμως δεν τελεσφόρησε λόγω της εισόδου της Τουρκίας στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο).

B1.

α) Σχολ. εγγ. σελ. 75-76:

«Περί τα τέλη της δεκαετίας του 1850 ... Αλέξανδρος Κουμουνδούρος».

β) Σχολ. εγγ. σελ. 76:

«Το Φεβρουάριο του 1862 ... εγκαταλείπει τη χώρα».

B2.

Σχολ. εγγ. σελ. 219:

«Εκείνο που δεν είχε κατορθώσει ... εξαφανιστεί από την Κρήτη».

Γ1. α.

Σχολικό Εγχειρίδιο: σελ. 43-44

Το πιο αποφασιστικό βήμα προς την ολοκλήρωση της αγροτικής μεταρρύθμισης έγινε τα παραγμένα χρόνια του Α' Παγκοσμίου πολέμου και του «εθνικού διχασμού». Το 1917 η κυβέρνηση του Ελευθερίου Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη αποφάσισε την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο απόσπασμα από την *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, η αγροτική μεταρρύθμιση στόχευε στην υποχρεωτική απαλλοτρίωση των κτημάτων που υπερέβαιναν τα 1.000 στρέμματα.

Σχολ. Εγγ. σελ. 44: «Ο στόχος ήταν διπλός... αγροτικό χώρο». Επιπλέον, θα γινόταν διανομή των κλήρων στους κολίγους και τους εργάτες. Οι κλήροι αυτοί θα προέρχονταν είτε από γαίες των τσιφλικιών είτε από γαίες του δημοσίου.

Σχολ. Εγγ. σελ. 44: «Με βάση αυτά τα νομοθετήματα ...κρατικού ενδιαφέροντος».

Ωστόσο, οι παραπάνω σχεδιασμοί δεν υλοποιήθηκαν άμεσα -με εξαίρεση ένα τσιφλίκι το 1918- παρά μόνο μετά την άφιξη των προσφύγων το 1922 που έκανε επιτακτική την ανάγκη λύσης του προβλήματος.

Γ1.β

Μετά από λίγα χρόνια ολοκληρώθηκε η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση υπό την επίδραση του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και της Μικρασιατικής Καταστροφής.

Σχολ. Εγγ. σελ. 45: «Η αναδιανομή που έγινε έφτασε ... καθεστώς μικροϊδιοκτησίας».

Η νέα αυτή κατάσταση με τη σειρά της δημιούργησε προβλήματα. Τα τελευταία είχαν να κάνουν με τη διακίνηση προϊόντων και την εκμετάλλευση των μικροπαραγωγών από τους διαμεσολαβητές. Επιπλέον, η απουσία κεφαλαίων και οι επαχθείς όροι δανειοδότησης στην αγορά δυσχέραιναν ακόμα περισσότερο τη θέση των αγροτών.

Σχολ. Εγγ. σελ. 45: «Οι μικροκαλλιεργητές δυσκολεύονταν ... Βουλγαρία Ρουμανία κτλ».

Στο πλαίσιο της αγροτικής μεταρρύθμισης, η ίδρυση του Υπουργείου Γεωργίας σηματοδότησε τον έντονο κρατικό παρεμβατισμό στην επίλυση των προβλημάτων που αναδείχθηκαν.

Δ1.

Για ένα διάστημα η άφιξη των προσφύγων φαινόταν δυσβάστακτο φορτίο για την ελληνική οικονομία. Μεσοπρόθεσμα όμως αυτή ωφελήθηκε από την εγκατάσταση των προσφύγων.

Σχολικό εγχειρίδιο σελ. 168: «Η άφιξη των προσφύγων ... ειδικευμένοι τεχνίτες». Ο Γ. Γιαννακόπουλος παρουσιάζει τη διεύρυνση της εσωτερικής αγοράς και την αξιοποίηση φθηνού εργατικού δυναμικού από τους κόλπους των προσφύγων.

Σχολικό εγχειρίδιο σελ. 168-169: «Η συμμετοχή ... των προσφύγων ή γηγενών». Το ιστορικό παράθεμα πιστοποιεί την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου αναλύοντας τη δράση των επιχειρηματιών του προσφυγικού κόσμου. Ωστόσο, η βιομηχανία στο ελληνικό κράτος αναπτύχθηκε με τη μορφή βιοτεχνιών. Η ανάδυση νέων κλάδων, όπως πλαστικά, βυρσοδεψία και είδη διατροφής αναζωογόνησαν την ελληνική οικονομία με την αύξηση του όγκου και της αξίας της παραγωγής.

Σχολικό εγχειρίδιο σελ. 169: «Η άφιξη των προσφύγων ... ετοιμών ενδυμάτων».

Τα οφέλη από την άφιξη των προσφύγων στον τομέα της ελληνικής βιομηχανίας ήταν ποικίλα και οδήγησαν στην αλματώδη ανάπτυξή της τη δεκαετία του 1930.